T094 ATĐ 6 (02) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q152-Căn Uẩn-Luận về Đẳng Tâm

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 152 19

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 152

LUAÄN VEÀ ÑAÚNG TAÂM (Phaàn 2)

Hoûi: Töï taùnh cuûa Ñònh Voâ töôûng laø gì? Ñaùp: Haønh uaån khoâng töông öng laøm taùnh, laø do Ñònh aáy thaâu nhieáp. Coõi thì thuoäc veà coõi Saéc, ñòa thì thuoäc veà ñòa Caên baûn cuûa Tónh löï thöù tö. Hoûi: Vì sao ñòa döôùi khoâng coù Ñònh naøy? Ñaùp: Bôûi vì khoâng phaûi laø ruoäng ñaát, khoâng phaûi laø ñoà ñöïng, cho ñeán noùi roäng ra. Vaû laïi, bôûi vì Ñònh Voâ töôûng dieät heát taâm-taâm sôû, ñaït ñöôïc ñòa döôùi khoâng thuaän vôùi taâm-taâm sôû dieät heát. Hoûi: Vì sao Tónh löï thöù tö thuaän vôùi taâm-taâm sôû dieät heát, chöù khoâng phaûi laø ñòa döôùi? Ñaùp: Nhöõng ngöôøi muoán tieán vaøo Ñònh aáy, tröôùc tieân khôûi leân taâm thieän cuûa coõi Duïc, tieáp theo tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, tieáp theo tieán vaøo Tónh löï thöù hai, tieáp theo tieán vaøo Tónh löï thöù ba, sau cuøng tieán vaøo Tónh löï thöù tö. Ñoái vôùi taâm thuoäc phaåm Thöôïng-Trung-Haï cuûa Tónh löï thöù tö, töø phaåm Thöôïng tieán vaøo phaåm Trung, töø phaåm Trung tieán vaøo phaåm Haï, taâm thuoäc phaåm Haï ñoaïn roài tieán vaøo Ñònh Voâ töôûng. Ví nhö ngöôøi nöõ keùo loâng laøm sôïi, tröø boû sôïi thoâ keùo laáy sôïi mòn, cho ñeán gaàn heát thì duøng tay ngaét ñi. Tieán vaøo Ñònh Voâ töôûng, neân bieát cuõng nhö vaäy, bôûi vì töø thoâ tieán vaøo teá cho ñeán hoaøn toaøn dieät ñi, cho neân Ñònh naøy chæ thuoäc veà Tónh löï thöù tö. Vaû laïi, caùc ñòa döôùi coù haønh töôùng thoâ ñoäng cuûa caûm thoï vui möøng-lo buoàn, khoù coù theå tröø dieät; Tónh löï thöù tö chæ coù haønh töôùng vi teá cuûa caûm thoï ôû möùc trung bình, deã daøng coù theå ñoaïn dieät. Vì vaäy trong ñòa döôùi khoâng coù Ñònh Voâ töôûng.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 152 20

Hoûi: Vì sao coõi Voâ saéc khoâng coù Ñònh aáy? Ñaùp: Chæ coù dò sinh chaáp raèng luyeän taäp Ñònh naøy ñeå laøm naêng löïc chöùng ñöôïc Nieát-baøn Voâ töôûng, trong coõi Voâ saéc khoâng coù dò thuïc Voâ töôûng coù theå chaáp vaøo, cho neân Ñònh Voâ töôûng ôû coõi aáy cuõng khoâng coù. Vaû laïi, caùc dò sinh sôï haõi ñoaïn dieät, coõi aáy khoâng coù saéc neáu laïi dieät taâm thì trôû thaønh ñoaïn dieät, bôûi vì noãi sôï aáy cho neân trong coõi aáy khoâng coù Ñònh Voâ töôûng. Hoûi: Ñònh Voâ töôûng naøy ôû nôi naøo coù theå khôûi leân? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Chæ khôûi leân ôû coõi Duïc, bôûi vì taâm cuûa coõi Duïc maïnh meõ. Coù Sö khaùc noùi: Bao goàm coõi Duïc vaø ba Tónh löï khôûi leân, do theá löïc cuûa taâm ñaõ töøng tu gia haïnh, cho neân cuõng coù theå khôûi leân. Laïi coù ngöôøi noùi: Tónh löï thöù tö cuõng coù theå hieän khôûi, tröø ra coõi trôøi Voâ töôûng, bôûi vì ban ñaàu quaû vaø nhaân aùp saùt nhau heát söùc, cho neân ôû coõi aáy cheát ñi nhaát ñònh seõ sinh vaøo coõi Duïc. Hoûi: Ñònh Voâ töôûng naøy do ai maø khôûi leân? Ñaùp: Chæ coù dò sinh khôûi leân, bôûi vì daáy leân yù töôûng xuaát ly (Nieát- baøn); baäc Thaùnh khoâng coù yù töôûng xuaát ly ñoái vôùi phaùp coù. Hoûi: Khôûi leân Ñònh naøy, veà sau coù ngöôøi naøo coù theå tieán vaøo Kieán ñaïo hay khoâng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Khoâng theå naøo, bôûi vì Ñònh naøy laø Ñònh cuûa dò sinh, neáu khôûi leân Ñònh naøy veà sau coù theå tieán vaøo Kieán ñaïo, thì coù luùc Thaùnh giaû thaønh töïu Ñònh naøy, khoâng neân goïi laø Ñònh cuûa dò sinh. Coù ngöôøi noùi: Khôûi leân Ñònh naøy veà sau cuõng coù theå tieán vaøo Kieán ñaïo. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao goïi laø Ñònh cuûa dò sinh? Ñaùp: Thaùnh giaû tuy thaønh töïu maø khoâng hieän haønh, ñoù laø döïa vaøo hieän haønh cho neân goïi laø Ñònh cuûa dò sinh. Vì vaäy cho neân Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: “Boå-ñaëc-giaø-la ñaït ñöôïc Ñònh naøy, coù ngöôøi coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, phaûi noùi laø lui suït maát ñi Ñònh naøy, vaøo luùc aáy heát söùc chaùn ngaùn cho neân khoâng hieän haønh, maïng chung sinh vaøo Tónh löï thöù tö, bôûi vì ôû nôi aáy dung naïp taát caû.” Noùi nhö vaäy thì caùch noùi tröôùc laø hôïp lyù. Hoûi: Ñònh Voâ töôûng naøy laø gia haïnh ñaït ñöôïc, hay laø lìa nhieãm ñaït ñöôïc? Ñaùp: Laø gia haïnh ñaït ñöôïc chöù khoâng phaûi laø lìa nhieãm ñaït ñöôïc,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 152 21

bôûi vì luùc lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù ba thì khoâng ñaït ñöôïc. Neáu lìa nhieãm ñaït ñöôïc thì luùc Thaùnh giaû lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù ba cuõng phaûi ñaït ñöôïc, vaäy thì khoâng neân goïi laø Ñònh cuûa dò sinh. Hoûi: Ñònh Voâ töôûng naøy cuõng ñaït ñöôïc ôû quaù khöù-tu ôû vò lai chaêng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Khoâng theå nhö vaäy, chæ rieâng Ñònh coù taâm coù theå coù ñieàu naøy, khoâng phaûi laø ñoái vôùi Ñònh khoâng coù taâm maø coù nghóa ñaït ñöôïc do tu. Hoaëc laø ñöa ra caùch noùi naøy: Ñònh trong saùt-na thöù nhaát chæ thaønh töïu hieän taïi, Ñònh trong nhöõng saùt-na khaùc thaønh töïu quaù khöù- hieän taïi, rôøi khoûi Ñònh naøy roài chæ thaønh töïu quaù khöù. Coù ngöôøi noùi: Ñònh naøy coù tu vò lai, bôûi vì phaùp do gia haïnh ñaït ñöôïc coù tu vò lai, cho neân Ñònh naøy chaéc chaén nhôø vaøo löïc taùc yù gia haïnh cao nhaát maø ñaït ñöôïc, taïi sao khoâng coù tu vò lai? Hoaëc laø ñöa ra caùch noùi naøy: Ñònh trong saùt-na thöù nhaát thaønh töïu vò

lai-hieän taïi, Ñònh trong nhöõng saùt-na khaùc thaønh töïu ba ñôøi, rôøi khoûi Ñònh naøy roài thaønh töïu quaù khöù-vò lai. Hoûi: Neáu nhö coù taâm-coù ñaït ñöôïc do tu, luùc Thaùnh giaû lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù ba vôùi ñaïo voâ giaùn thöù chín, thì nhö ñaït ñöôïc Tónh löï thöù tö cuøng vôùi quyeán thuoäc cuõng phaûi ñaït ñöôïc Ñònh naøy, vaäy thì khoâng neân goïi laø Ñònh cuûa dò sinh? Ñaùp: Tröôùc ñaây noùi Ñònh naøy chæ coù gia haïnh ñaït ñöôïc, vì vaäy luùc dò sinh vaø Thaùnh giaû lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù ba ñeàu khoâng ñaït ñöôïc. Chæ coù caùc dò sinh lìa nhieãm aáy roài, duøng löïc gia haïnh thì môùi ñaït ñöôïc, vì vaäy khoâng coù loãi gì. Noùi nhö vaäy thì phaûi nhö caùch noùi thöù nhaát, bôûi vì Ñònh coù taâm thì coù theå tu vò lai, Ñònh naøy khoâng coù taâm thì khoâng coù nghóa veà tu vò lai, do ñoù quaù khöù cuõng khoâng coù lyù ñaït ñöôïc. Nhö luaät nghi Bieät giaûi thoaùt, ñieàu naøy cuõng nhö vaäy. Hoûi: Ñònh Voâ töôûng naøy coù thoái chuyeån hay khoâng? Ñaùp: Ñònh naøy khoâng coù thoái chuyeån. Taïi sao bieát nhö vaäy? Bôûi vì töøng nghe: "Coù Tyø kheo ñaït ñöôïc Ñònh Voâ töôûng, rôøi khoûi Ñònh naøy roài caùc caên vaéng laëng, oai nghi ñi ñöùng-noùi naêng troø chuyeän-khoaùc maëc y phuïc, tieáp nhaän caùc thöùc aên uoáng, thaûy ñeàu töôøng taän kyõ caøng. Coù vò A-la-haùn tröôùc ñoù ñaït ñöôïc Nguyeän trí, thaáy roài nghó raèng: Ngöôøi thieän nam naøy, chaéc chaén ñaït ñöôïc phaùp thuø thaéng, mình neân quaùn xeùt phaïm vi maø ngöôøi aáy ñaõ chöùng! Nghó roài tieán vaøo Ñònh duøng löïc cuûa Nguyeän trí thaáy Tyø kheo aáy ñaït ñöôïc Ñònh Voâ töôûng, lieàn töø trong Ñònh ñöùng daäy maø noùi vôùi Tyø kheo aáy raèng: Phaùp maø oâng ñaõ chöùng raát laø sai traùi,

taïi sao gaëp kho baùu coâng ñöùc cuûa Phaät maø rôøi boû, ñeå laàm laãn choïn laáy phaùp Ñònh xaáu xa thuoäc phaùp Hoïc cuûa ngoaïi ñaïo nhö vaäy? Nay oâng caàn phaûi laäp töùc rôøi boû! Tyø kheo nghe roài taùc yù rôøi boû, nhöng Ñònh naøy baùm theo khoâng theå naøo rôøi ra ñöôïc, thaäm chí boû ñaïo trôû veà nhaø cuõng khoâng theå rôøi ra ñöôïc, sau ñoù maïng chung roài sinh ñeán coõi trôøi Voâ töôûng." Vì vaäy bieát raèng Ñònh naøy khoâng coù theå thoái chuyeån. Phaùi Thí Duï noùi: "Ñònh naøy coù thoái chuyeån, bôûi vì taát caû caùc nghieäp ñeàu coù theå chuyeån, thaäm chí laø nghieäp voâ giaùn neáu gaëp ñöôïc duyeân thuø thaéng thì cuõng coù nghóa veà chuyeån. Neáu nghieäp voâ giaùn khoâng coù theå chuyeån, thì leõ ra khoâng coù ai coù theå vöôït qua nghieäp nhaân vaø quaû baùo thöù nhaát (ñeä nhaát höõu)." Noùi nhö vaäy thì caùch noùi tröôùc laø hôïp lyù. Hoûi: Ñònh Voâ töôûng naøy ñoái vôùi Chuùng ñoàng phaàn, laø coù theå daãn daét, hay laø chæ ñaày ñuû? Ñaùp: Chæ coù theå ñaày ñuû chöù khoâng coù theå daãn daét, bôûi vì Chuùng ñoàng phaàn chæ do nghieäp daãn daét, maø Ñònh naøy khoâng phaûi laø nghieäp. Hoûi: Ñònh Voâ töôûng naøy laø nhaän laáy thuaän theo phaùp hieän taïi, laø nhaän laáy thuaän theo ñôøi keá tieáp, laø nhaän laáy thuaän theo ñôøi keá tieáp thöù hai, hay laø nhaän laáy thuaän theo khoâng nhaát ñònh? Ñaùp: Chæ nhaän laáy thuaän theo phaùp cuûa ñôøi keá tieáp, khoâng phaûi laø nhaän laáy thuaän theo phaùp hieän taïi... Khoâng phaûi laø nhaän laáy thuaän theo phaùp hieän taïi, bôûi vì ôû nôi khaùc tu Ñònh naøy roài sinh ñeán coõi trôøi Voâ töôûng môùi mang laïi quaû. Khoâng phaûi laø nhaän laáy

thuaän theo ñôøi keá tieáp thöù hai, bôûi vì Ñònh naøy maïnh meõ saéc beùn nhanh choùng mang laïi quaû. Khoâng phaûi laø nhaän laáy thuaän theo khoâng nhaát ñònh, bôûi vì khoâng coù theå thoái chuyeån. Hoûi: Ñònh naøy ôû nôi naøo nhaän laáy quaû dò thuïc naøo? Ñaùp: ÔÛ coõi trôøi Voâ töôûng nhaän laáy quaû dò thuïc cuûa naêm Uaån. Tieán vaøo Ñònh Dieät taän coù maáy caên dieät? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà nghóa lyù cuûa mình. Ñoù laø Luaän sö Phaân Bieät thuoäc phaùi Thí Duï chaáp raèng: Ñònh Dieät taän laø taâm vi teá, khoâng theå dieät ñöôïc. Vò aáy noùi khoâng coù höõu tình naøo maø khoâng coù saéc, cuõng khoâng coù Ñònh naøo maø khoâng coù taâm. Neáu Ñònh khoâng coù taâm thì Maïng caên phaûi ñoaïn döùt, neân goïi laø cheát chöù khoâng noùi laø thuoäc veà Ñònh. Vì ngaên chaën yù chaáp aáy ñeå hieån baøy veà Ñònh Dieät taän hoaøn toaøn khoâng coù taâm. Coù ngöôøi chaáp: Ñònh naøy tuy khoâng coù taâm, nhöng lìa nhieãm coõi Saéc thì coù theå hieän khôûi, bôûi vì coõi

nhö nhau. Vì ngaên chaën yù chaáp aáy ñeå hieån baøy veà Ñònh Dieät taän caàn phaûi lìa nhieãm cuûa Voâ sôû höõu xöù môùi coù theå hieän roõ tröôùc maét, bôûi vì taâm cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù laøm Ñaúng voâ giaùn duyeân. Vì vaäy Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Theá naøo laø Ñònh Dieät taän? Ñoù laø ñaõ lìa nhieãm cuûa Voâ sôû höõu xöù, taùc yù döøng laïi Töôûng laøm ñaàu tieân, dieät heát taâm-taâm sôû phaùp, ñoù goïi laø Ñònh Dieät taän. Bôûi vì nhaân duyeân naøy, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy.” Hoûi: Tieán vaøo Ñònh Dieät taän coù maáy caên dieät? Ñaùp: Baûy caên, ñoù laø YÙ caên-Xaû caên vaø naêm caên nhö Tín… Hoûi: Taâm-taâm sôû heä thuoäc nôi naøo dieät ñi? Ñaùp: Heä thuoäc coõi Voâ saéc, ñaây laø döïa vaøo töôùng chung thuoäc chuûng loaïi cuûa coõi maø noùi, nhöng chæ heä thuoäc vaøo Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Hoûi: Rôøi khoûi Ñònh Dieät taän coù maáy caên hieän roõ tröôùc maét? Ñaùp: Hoaëc laø baûy, hoaëc laø taùm, taâm höõu laäu laø baûy, taâm voâ laäu laø taùm. Nghóa laø neáu taâm thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù rôøi khoûi, thì baûy caên hieän roõ ôû tröôùc maét, nhö tröôùc noùi. Neáu taâm thuoäc Voâ sôû höõu xöù rôøi khoûi, thì taùm caên hieän roõ ôû tröôùc maét, ñoù laø baûy caên tröôùc vaø Dó tri caên- Cuï tri caên tuøy theo moät caên. Hoûi: Taâm-taâm sôû heä thuoäc nôi naøo hieän roõ tröôùc maét? Ñaùp: Hoaëc laø heä thuoäc coõi Voâ saéc, hoaëc laø khoâng heä thuoäc. Nghóa laø neáu taâm thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù rôøi khoûi thì heä thuoäc coõi Voâ saéc, neáu taâm thuoäc Voâ sôû höõu xöù rôøi khoûi thì khoâng heä thuoäc. Vì vaäy maø noùi chöùng ñöôïc Ñònh Dieät taän thì quyeát ñònh laø khoâng coù taâm. Bôûi vì luùc tieán vaøo Ñònh, chæ noùi ñeán caùc caên vaø taâm-taâm sôû phaùp dieät ñi, maø khoâng noùi ñeán khôûi leân; vaøo luùc rôøi khoûi Ñònh, chæ noùi ñeán caùc caên vaø taâm-taâm sôû phaùp khôûi leân, maø khoâng noùi ñeán dieät ñi. Hoûi: Töï taùnh cuûa Ñònh Dieät taän laø gì? Ñaùp: Haønh uaån khoâng töông öng laøm taùnh, laø do Ñònh aáy thaâu nhieáp. Coõi thì thuoäc veà coõi Voâ saéc, ñòa thì thuoäc veà ñòa Caên baûn cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Hoûi: Vì sao ñòa döôùi khoâng coù Ñònh naøy? Ñaùp: Bôûi

vì khoâng phaûi laø ruoäng ñaát, khoâng phaûi laø ñoà ñöïng, cho ñeán noùi roäng ra. Vaû laïi, ñaït ñöôïc Ñònh Dieät taän bôûi vì dieät heát taâm-taâm sôû vi teá nhaát, ñòa döôùi khoâng thuaän theo dieät heát taâm-taâm sôû vi teá nhaát. Hoûi: Vì sao Phi töôûng phi phi töôûng xöù thuaän theo dieät heát taâm- taâm sôû vi teá nhaát, chöù khoâng phaûi laø ñòa döôùi? Ñaùp: Nhöõng ngöôøi muoán tieán vaøo Ñònh aáy, ñaàu tieân khôûi leân taâm

thieän cuûa coõi Duïc, tieáp theo tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, tieáp theo tieán vaøo Tónh löï thöù hai, nhö vaäy cho ñeán tieán vaøo Voâ sôû höõu xöù, tieáp theo tieán vaøo Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Ñoái vôùi taâm thuoäc phaåm Thöôïng-Trung- Haï cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù, töø phaåm Thöôïng tieán vaøo phaåm Trung, töø phaåm Trung tieán vaøo phaåm Haï, taâm thuoäc phaåm Haï ñoaïn heát, tieán vaøo Ñònh Dieät taän. Thí duï ñaõ noùi nhö tröôùc neân bieát. Vì vaäy Ñònh naøy chæ thuoäc veà Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Vaû laïi, caùc ñòa döôùi ñeàu goïi laø Höõu töôûng, haønh töôùng thoâ ñoäng khoù coù theå döøng laïi; ñòa naøy goïi laø Phi töôûng phi phi töôûng, haønh töôùng vi teá deã daøng coù theå döøng laïi. Vì vaäy trong ñòa döôùi khoâng coù Ñònh Dieät taän. Coù ngöôøi noùi: Hai Ñònh ñeàu khoâng coù taâm, cho neân ñeàu thieát laäp ôû phaïm vi cuûa moät coõi, nghóa laø Ñònh Voâ töôûng thieát laäp ôû phaïm vi cuûa coõi coù Saéc, Ñònh Dieät taän thieát laäp ôû phaïm vi cuûa coõi khoâng coù Saéc. Coù ngöôøi noùi: Hai Ñònh ñeàu khoâng coù taâm, cho neân ñeàu thieát laäp ôû phaïm vi cuûa moät ñòa, nghóa laø Ñònh Voâ töôûng thieát laäp döïa vaøo phaïm vi cuûa ñòa coù Saéc, Ñònh Dieät taän thieát laäp döïa vaøo phaïm vi cuûa ñòa khoâng coù Saéc. Coù ngöôøi noùi: Hai Ñònh ñeàu khoâng coù taâm, cho neân ñeàu thieát laäp ôû phaïm vi cuûa moät tuï, nghóa laø Ñònh Voâ töôûng thieát laäp ôû phaïm vi cuûa tuï Ñaïi chuûng sôû taïo saéc, Ñònh Dieät taän thieát laäp ôû phaïm vi cuûa tuï Taâm- taâm sôû phaùp. Coù ngöôøi noùi: Taát caû caùc ñòa ñeàu coù hai loaïi loãi laàm: 1. Loãi laàm do tham duïc. 2. Loãi laàm do truù xöù. Ñòa Tónh löï thöù nhaát coù loãi laàm do tham duïc, ñoù laø Thaùnh ñaïo cuûa ñòa mình; loãi laàm do truù xöù, ñoù laø Tónh löï thöù hai. Cho ñeán Voâ sôû höõu xöù coù loãi laàm do tham duïc, ñoù laø Thaùnh ñaïo cuûa ñòa mình vaø ñòa döôùi; loãi laàm do truù xöù, ñoù laø Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Phi töôûng phi phi töôûng xöù coù loãi laàm do tham duïc, ñoù laø Thaùnh ñaïo cuûa ñòa döôùi; loãi laàm do truù xöù, ñoù laø Ñaúng chí Dieät taän. Neáu ñòa döôùi coù Ñònh Dieät taän, thì caùc ñòa döôùi phaûi coù ba loaïi loãi laàm, hoaëc laø hai loaïi loãi laàm; Phi töôûng phi phi töôûng xöù chæ coù moät loaïi loãi laàm. Bôûi vì khoâng coù loãi laàm khoâng bình ñaúng nhö vaäy, cho neân Ñònh Dieät taän khoâng phaûi laø coù ôû ñòa döôùi. Coù ngöôøi noùi: Ñònh naøy do hai nhaân duyeân maø thieát laäp laøm giaûi thoaùt: 1. Rôøi boû taát caû sôû duyeân. 2. Ñoaïn heát giôùi haïn cuûa taâm.

Neáu ñòa döôùi coù Ñònh Dieät taän, thì khoâng phaûi laø rôøi boû taát caû sôû duyeân, bôûi vì chöa buoâng boû sôû duyeân phía treân; cuõng khoâng theå noùi laø

ñoaïn heát giôùi haïn cuûa taâm, bôûi vì ñoaïn heát taâm trung gian khoâng phaûi laø giôùi haïn. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì Ñònh naøy laø phaàn sau cuoái trong thöù töï cuûa Ñònh, cho neân caàn phaûi thuaän theo Phi töôûng phi phi töôûng xöù khoâng giaùn ñoaïn maø tieán vaøo. Bôûi vì nhöõng nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân ôû caùc ñòa döôùi khoâng coù Ñònh Dieät taän, chæ coù ôû coõi Höõu Ñaûnh. Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: "Nhö theá naøo goïi laø Ñaúng chí Dieät taän? Ñoù laø bôûi vì vöôït qua taát caû Phi töôûng phi phi töôûng xöù, truù ñaày ñuû trong Töôûng-Thoï dieät-Thaân taùc chöùng." Hoûi: Ñaúng chí Dieät taän töùc laø heä thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù, vì sao Ñöùc Phaät noùi laø vöôït qua taát caû Phi töôûng phi phi töôûng xöù? Ñaùp: Tuy chính laø heä thuoäc coõi aáy, nhöng maø vaéng laëng hôn haún, cho neân Ñöùc Phaät noùi laø vöôït qua coõi aáy. Ví nhö choán A-luyeän-nhaõ gaàn beân thoân xoùm, tuy chính laø trong phaïm vi thoân xoùm, nhöng cuõng bôûi vì vaéng laëng cho neân noùi laø taùch lìa thoân xoùm. Laïi coù hai loaïi Phi töôûng phi phi töôûng xöù: 1. Coù taâm. 2. Khoâng coù taâm. Bôûi vì vöôït qua taát caû Phi töôûng phi phi töôûng xöù, laø döïa vaøo Phi töôûng phi phi töôûng coù taâm maø noùi; truù ñaày ñuû trong Töôûng-Thoï dieät- Thaân taùc chöùng, laø döïa vaøo Phi töôûng phi phi töôûng xöù khoâng coù taâm maø noùi. Nhö coù taâm-khoâng coù taâm, töông öng-khoâng töông öng, coù sôû y-khoâng coù sôû y, coù haønh töôùng-khoâng coù haønh töôùng, coù taùc yù-khoâng coù taùc yù, coù sôû duyeân-khoâng coù sôû duyeân, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi coù hai loaïi Phi töôûng phi phi töôûng xöù: 1. Nhieãm oâ. 2. Khoâng nhieãm oâ. Bôûi vì vöôït qua taát caû Phi töôûng phi phi töôûng xöù, laø döïa vaøo nhieãm oâ maø noùi; truù ñaày ñuû trong Töôûng-Thoï dieät-Thaân taùc chöùng, laø döïa vaøo khoâng nhieãm oâ maø noùi. Nhö nhieãm oâ-khoâng nhieãm oâ, do kieán maø ñoaïn-do tu maø ñoaïn, cuõng nhö vaäy. Laïi coù hai loaïi Phi töôûng phi phi töôûng xöù: 1. Ñaõ töøng ñaït ñöôïc. 2. Chöa töøng ñaït ñöôïc. Bôûi vì vöôït qua taát caû Phi töôûng phi phi töôûng xöù, laø döïa vaøo ñaõ

töøng ñaït ñöôïc maø noùi; truù ñaày ñuû trong Töôûng-Thoï dieät-Thaân taùc chöùng, laø döïa vaøo chöa töøng ñaït ñöôïc maø noùi. Nhö ñaõ töøng ñaït ñöôïc-chöa töøng ñaït ñöôïc, coïng-baát coïng cuõng nhö vaäy. Laïi coù hai loaïi Phi töôûng phi phi töôûng xöù: 1. Lìa nhieãm ñaït ñöôïc. 2. Gia haïnh ñaït ñöôïc. Bôûi vì vöôït qua taát caû Phi töôûng phi phi töôûng xöù, laø döïa vaøo lìa nhieãm ñaït ñöôïc maø noùi; truù ñaày ñuû trong Töôûng-Thoï dieät-Thaân taùc chöùng, laø döïa vaøo gia haïnh ñaït ñöôïc maø noùi. Laïi döïa vaøo ñòa theo thöù töï vöôït qua maø noùi, vöôït qua taát caû Voâ sôû höõu xöù. Tieán vaøo truù ñaày ñuû trong Phi töôûng phi phi töôûng xöù, laø döïa vaøo vöôït qua tham duïc cuûa ñòa döôùi maø noùi, bôûi vì vöôït qua taát caû Phi töôûng phi phi töôûng xöù; truù ñaày ñuû trong Töôûng-Thoï dieät-Thaân taùc chöùng, laø vöôït qua truù xöù coù taâm cuûa ñòa mình maø noùi. Hoûi: Nhöõng ngöôøi Voâ hoïc, coù theå noùi laø vöôït qua taát caû Phi töôûng phi phi töôûng xöù, bôûi vì hoï vöôït qua ñaày ñuû hai loaïi tham duïc vaø truù xöù cuûa coõi Höõu Ñaûnh; nhöõng ngöôøi Hoïc ôû coõi aáy chæ coù moät loaïi vöôït qua, laøm sao coù theå noùi laø vöôït qua taát caû? Ñaùp: Taát caû coù hai loaïi: 1. Taát caû cuûa taát caû; 2. Taát caû cuûa

phaàn ít. Trong naøy, ngöôøi Hoïc döïa vaøo phaàn ít maø noùi, cho neân khoâng coù loãi. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy chæ döïa vaøo vöôït qua truù xöù maø noùi, nghóa laø nhöõng ngöôøi Hoïc tuy ñoái vôùi tham duïc do tu maø ñoaïn cuûa coõi Höõu Ñaûnh chöa coù theå vöôït qua taát caû, nhöng ñoái vôùi truù xöù cuûa coõi Höõu Ñaûnh thì coù theå vöôït qua taát caû. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy döïa vaøo taïm thôøi vöôït qua maø noùi, nghóa laø nhöõng ngöôøi Hoïc taïm thôøi vöôït qua taát caû phaàn vò coù taâm, bôûi vì coõi Höõu Ñaûnh rôøi khoûi coù taâm-tieán vaøo khoâng coù taâm. Hoûi: Trong Ñònh Dieät taän, dieät heát taát caû taâm-taâm sôû phaùp, vì sao chæ noùi ñeán Töôûng-Thoï dieät chöù khoâng noùi ñeán taâm...? Ñaùp: Phaùi Thí Duï noùi: Ñònh naøy coù taâm, chæ dieät Töôûng-Thoï. Hoûi: Nay khoâng hoûi veà ñieàu ñoù, chæ hoûi laø noùi khoâng coù taâm thì vì sao nhö vaäy? Ñaùp: Noùi ñeán Töôûng-Thoï dieät laø hieån baøy veà loaïi khaùc cuõng dieät, bôûi vì khoâng phaûi laø phaùp töông öng khaùc taùch lìa Töôûng-Thoï maø khôûi leân.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 152 27

Coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi ñeán phaùp maïnh nhaát, bôûi vì caùc phaåm taâm thì Töôûng-Thoï laø maïnh nhaát, bôûi vì dieät hôn haún cho neân phaùp khaùc cuõng dieät theo. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì trong naøy neâu roõ veà moân loaïi-neâu roõ veà phöông thöùc-neâu roõ veà neõo tieán vaøo, nghóa laø trong tuï taâm coù loaïi laø taùnh cuûa caên, coù loaïi khoâng phaûi laø taùnh cuûa caên. Neáu noùi veà Thoï thì neân bieát ñaõ noùi ñeán loaïi laø taùnh cuûa caên, neáu noùi veà Töôûng thì neân bieát ñaõ noùi ñeán loaïi khoâng phaûi laø taùnh cuûa caên. Nhö taùnh cuûa caên-khoâng phaûi laø taùnh cuûa caên, coù minh-khoâng coù minh, coù hieän thaáy-khoâng coù hieän thaáy, neân quaùn saùt-khoâng neân quaùn saùt, vi dieäu-khoâng phaûi laø vi dieäu, toân quyù-khoâng phaûi laø toân quyù, thuø thaéng-khoâng phaûi laø thuø thaéng, neân bieát cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Töôûng-Thoï laø phaùp maø caùc Sö Du-giaø heát söùc lo sôï chaùn ngaùn. Bôûi vì löïc cuûa Thoï maø khieán cho caùc höõu tình coõi Saéc phaûi chòu ñöïng tai hoïa, bôûi vì löïc cuûa Töôûng maø khieán cho caùc höõu tình coõi Voâ saéc phaûi chòu ñöïng tai hoïa, vì vaäy Ñöùc Theá Toân noùi ñeán Töôûng-Thoï dieät. Coù ngöôøi noùi: Töôûng-Thoï hôn haún trong hai coõi, Thoï hôn haún ôû trong coõi Saéc, Töôûng hôn haún ôû trong coõi Voâ saéc. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì Thoï maø ñam meâ vui thích, bôûi vì Töôûng maø chaáp tröôùc ñieân ñaûo, khieán cho caùc höõu tình luaân hoài trong sinh töû, nhaän chòu moïi ñieàu khoå naõo. Coù ngöôøi noùi: Töôûng-Thoï khaùc nhau maø laäp ra Uaån vaø laäp ra Thöùc truù. Coù ngöôøi noùi: Töôûng-Thoï coù theå daáy khôûi hai loaïi phieàn naõo laø AÙi vaø Kieán, bôûi vì löïc cuûa Thoï cho neân daáy khôûi AÙi, bôûi vì löïc cuûa Töôûng cho neân daáy khôûi Kieán, taát caû phieàn naõo laáy hai loaïi naøy laøm ñaàu. Coù ngöôøi noùi: Töôûng-Thoï laø hai caên tranh chaáp, do Thoï maø ñaém say caùc duïc laïc, khieán cho haøng taïi gia khôûi leân nhöõng söï ñaáu tranh; do Töôûng maø ñaém say caùc kieán giaûi, khieán cho haøng xuaát gia khôûi leân nhöõng söï ñaáu tranh. Nhö hai caên tranh chaáp, hai phía, hai muõi teân, hai hyù luaän, hai ngaõ sôû, hai taïp nhieãm, neân bieát cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì haønh giaû chaùn gheùt Töôûng-Thoï, cho neân tieán vaøo

Ñònh Dieät taän. Do nghóa nhö vaäy cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi dieät hai phaùp naøy. Nhö luaän Thi Thieát noùi: “Vì sao gia haïnh khôûi leân Ñaúng chí veà Dieät? Ñoù laø ngöôøi baét ñaàu söï nghieäp tu taäp, ñoái vôùi taát caû caùc haønh khoâng taïo taùc gia haïnh, khoâng muoán tö duy veà nhöõng gì mình voán coù,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 152 28

Töôûng-Thoï chöa sinh khôûi neân laøm cho khoâng sinh khôûi, Töôûng-Thoï ñaõ sinh khôûi neân laøm cho nhanh choùng dieät ñi. Neáu vaøo luùc baáy giôø taát caû Töôûng-Thoï chöa sinh khôûi thì khoâng sinh khôûi, ñaõ sinh khôûi thì dieät ñi, ñoù goïi laø Dieät. Vì sao Dieät naøy goïi laø Ñaúng chí? Ñoù laø ñoái vôùi phaùp Dieät töï taïi hieän thaáy khoâng coù chöôùng ngaïi-khoâng coù traùi ngöôïc, do töï thaân maø chöùng ñöôïc cho neân goïi laø Ñaúng chí. Bôûi vì ñieàu naøy cho neân Ñöùc Theá Toân noùi laø Dieät chæ coù moät saùt-na, Ñaúng chí thì noái tieáp nhau.” Hoûi: Khieán cho taâm bình ñaúng goïi laø Ñaúng chí, trong Ñònh naøy khoâng coù taâm thì vì sao goïi laø Ñaúng chí? Ñaùp: Ñaúng chí coù hai loaïi: 1. Khieán cho taâm bình ñaúng. 2. Khieán cho Ñaïi chuûng bình ñaúng. Ñònh Voâ töôûng-Dieät taän, tuy ñoaïn taâm bình ñaúng khieán cho khoâng noái tieáp nhau, maø daãn daét Ñaïi chuûng bình ñaúng khieán cho hieän roõ ôû tröôùc maét, cho neân goïi laø Ñaúng chí. Hoûi: Vì sao trong hai Ñònh khoâng coù taâm, chæ rieâng Ñònh Dieät taän thieát laäp laøm Giaûi thoaùt chöù khoâng phaûi laø Ñònh Voâ töôûng? Ñaùp: Hieáp Toân giaû noùi: “Ñöùc Phaät thoâng suoát roõ raøng ñeán taän cuøng Theå töôùng vaø taùc duïng cuûa caùc phaùp, ngöôøi khaùc khoâng theå naøo bieát ñöôïc. Neáu phaùp coù töôùng Giaûi thoaùt thì seõ thieát laäp, khoâng coù thì khoâng thieát laäp.” Laïi nöõa, Ñònh Dieät taän chæ coù ôû phaùp beân trong, cho neân thieát laäp Giaûi thoaùt; Ñònh Voâ töôûng chæ coù ôû phaùp beân ngoaøi, cho neân khoâng thieát laäp Giaûi thoaùt. Nhö phaùp beân trong-phaùp beân ngoaøi, Thaùnh giaû-dò sinh cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, Ñònh Dieät taän chæ rôøi boû taïp nhieãm-höôùng veà thanh tònh, trong söï noái tieáp nhau coù theå ñaït ñöôïc, cho neân thieát laäp Giaûi thoaùt; Ñònh Voâ töôûng chæ rôøi boû thanh tònh-höôùng veà taïp nhieãm, trong söï noái tieáp nhau coù theå ñaït ñöôïc, cho neân khoâng thieát laäp Giaûi thoaùt. Nhö rôøi boû taïp nhieãm-höôùng veà taïp nhieãm, rôøi boû sinh töû-höôùng veà sinh töû, rôøi boû löu chuyeån-höôùng veà löu chuyeån, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, Ñònh Dieät taän chæ rôøi boû Ngaõ kieán-höôùng veà khoâng coù Ngaõ kieán, trong söï noái tieáp nhau coù theå ñaït ñöôïc, cho neân thieát laäp Giaûi thoaùt; Ñònh Voâ töôûng chæ rôøi boû khoâng coù Ngaõ kieán-höôùng veà Ngaõ kieán, trong söï noái tieáp nhau coù theå ñaït ñöôïc, cho neân khoâng thieát laäp Giaûi thoaùt. Laïi nöõa, Ñònh Dieät taän chæ rôøi boû Taùt-ca-da kieán, höôùng veà quaùn Khoâng, trong söï noái tieáp nhau coù theå ñaït ñöôïc, cho neân thieát laäp Giaûi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 152 29

thoaùt; Ñònh Voâ töôûng chæ rôøi boû quaùn Khoâng, höôùng veà Taùt-ca-da kieán, trong söï noái tieáp nhau coù theå ñaït ñöôïc, cho neân khoâng thieát laäp Giaûi thoaùt. Laïi nöõa, tröôùc ñaây noùi Ñònh Dieät taän do hai nhaân duyeân cho neân

thieát laäp laøm Giaûi thoaùt: 1. Rôøi boû taát caû sôû duyeân. 2. Ñoaïn heát giôùi haïn cuûa taâm. Ñònh Voâ töôûng thì caû hai vieäc ñeàu khoâng coù, vì vaäy khoâng thieát laäp. Laïi nöõa, Ñònh Dieät taän chæ ngaên caûn caùc coõi-caùc neõo-caùc sinh loaïi, trong söï noái tieáp nhau coù theå ñaït ñöôïc, cho neân thieát laäp Giaûi thoaùt; Ñònh Voâ töôûng chæ khoâng ngaên caûn caùc coõi-caùc neõo-caùc sinh loaïi, trong söï noái tieáp nhau coù theå ñaït ñöôïc, cho neân khoâng thieát laäp Giaûi thoaùt. Laïi nöõa, rôøi boû caùc nghieäp nhaân-quaû baùo goïi laø Giaûi thoaùt, Ñònh Dieät taän rôøi boû caùc coõi-caùc neõo-caùc sinh loaïi, giaùc ngoä sinh töû löu chuyeån; Ñònh Voâ töôûng thì khoâng nhö vaäy. Bôûi vì nhöõng duyeân naøy, cho neân trong hai Ñònh khoâng coù taâm, chæ rieâng Ñònh Dieät taän thieát laäp laøm Giaûi thoaùt chöù khoâng phaûi laø Ñònh Voâ töôûng. Hoûi: Ñònh Voâ töôûng vaø Ñònh Dieät taän coù gì sai bieät? Ñaùp: Teân goïi töùc laø sai bieät, goïi laø Ñònh Voâ töôûng, goïi laø Ñònh Dieät taän. Laïi nöõa, coõi cuõng coù sai bieät, Ñònh Voâ töôûng heä thuoäc coõi Saéc, Ñònh Dieät taän heä thuoäc coõi Voâ saéc. Laïi nöõa, ñòa cuõng coù sai bieät, Ñònh Voâ töôûng thuoäc veà Tónh löï thöù tö, Ñònh Dieät taän thuoäc veà Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Laïi nöõa, noái tieáp nhau cuõng coù sai bieät, Ñònh Voâ töôûng thuoäc veà söï noái tieáp nhau cuûa dò sinh, Ñònh Dieät taän thuoäc veà söï noái tieáp nhau cuûa Thaùnh giaû. Laïi nöõa, luùc tieán vaøo Ñònh Voâ töôûng thì daáy leân Töôûng rôøi khoûi, luùc tieán vaøo Ñònh Dieät taän thì daáy leân Töôûng döøng laïi. Laïi nöõa, luùc tieán vaøo Ñònh Voâ töôûng thì chæ chaùn ngaùn ñoái vôùi Töôûng, luùc tieán vaøo Ñònh Dieät taän thì chaùn ngaùn caû Töôûng vaø Thoï. Laïi nöõa, luùc tieán vaøo Ñònh Voâ töôûng thì chæ muoán dieät Töôûng, luùc tieán vaøo Ñònh Dieät taän thì muoán dieät caû Töôûng vaø Thoï. Laïi nöõa, luùc tieán vaøo Ñònh Voâ töôûng thì dieät taâm-taâm sôû phaùp heä thuoäc coõi Saéc, luùc tieán vaøo Ñònh Dieät taän thì dieät taâm-taâm sôû phaùp heä thuoäc coõi Voâ saéc.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 152 30

Laïi nöõa, luùc tieán vaøo Ñònh Voâ töôûng thì dieät taâm-taâm sôû phaùp cuûa Tónh löï thöù tö, luùc tieán vaøo Ñònh Dieät taän thì dieät taâm-taâm sôû phaùp cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Laïi nöõa, Ñònh Voâ töôûng daãn ñeán dò thuïc cuûa coõi Saéc, Ñònh Dieät taän daãn ñeán dò thuïc cuûa coõi Voâ saéc. Laïi nöõa, Ñònh Voâ töôûng daãn ñeán dò thuïc cuûa Tónh löï thöù tö, Ñònh Dieät taän daãn ñeán dò thuïc cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Laïi nöõa, Ñònh Voâ töôûng chæ thuaän theo sinh ra maø nhaän laáy dò thuïc, Ñònh Dieät taän thuaän theo sau khi sinh ra khoâng nhaát ñònh nhaän laáy dò thuïc, cho neân coù sai bieät. Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caâu hoûi naøy: “Ñònh Voâ töôûng vaø Ñònh Dieät taän sai bieät theá naøo? Traû lôøi: Moät loaïi goïi laø Ñònh Voâ töôûng, moät loaïi goïi laø Ñònh Dieät taän, cho neân coù sai bieät. Laïi nöõa, coõi-ñòa-noái tieáp nhau-daáy leân töôûng- chaùn ngaùn-mong muoán-ñaõ dieät-dò thuïc, ñeàu coù sai bieät, noùi roäng ra nhö treân. Laïi nöõa, dò sinh tieán vaøo Ñònh Voâ töôûng caûm ñeán quaû cuûa coõi Voâ töôûng, Thaùnh giaû tieán vaøo Ñònh Dieät taän caûm ñeán quaû cuûa coõi Höõu Ñaûnh. Laïi nöõa, Ñònh Voâ töôûng khieán cho caùc dò sinh nhaän laáy quaû dò thuïc cuûa coõi Saéc, Ñònh Dieät taän khieán cho nhöõng ngöôøi Hoïc nhaän laáy quaû dò thuïc cuûa coõi Voâ

saéc, khieán cho ngöôøi Voâ hoïc nhaän laáy quaû ñaúng löu cuûa coõi Voâ saéc. Ñoù goïi laø söï sai bieät giöõa Ñònh Voâ töôûng vaø Ñònh Dieät taän.” Hoûi: Trong taùm Giaûi thoaùt vì sao Ñöùc Theá Toân chæ noùi Giaûi thoaùt thöù ba-thöù taùm goïi laø Thaân taùc chöùng, chöù khoâng phaûi laø loaïi khaùc? Nhö trong kinh noùi: “Tònh giaûi thoaùt Thaân taùc chöùng, Töôûng-Thoï dieät giaûi thoaùt Thaân taùc chöùng.” Ñaùp: Coù kinh khaùc ñoái vôùi taùm Giaûi thoaùt, Ñöùc Theá Toân ñeàu noùi laø Thaân taùc chöùng. Nhö trong kinh Ñaïi Nhaân Duyeân, Ñöùc Phaät ñoái vôùi taùm Giaûi thoaùt, taát caû ñeàu noùi laø truù ñaày ñuû trong Thaân taùc chöùng. Hoûi: Tuy trong moät soá kinh ñoái vôùi taùm Giaûi thoaùt noùi laø Thaân taùc chöùng, nhöng ôû trong nhieàu kinh chæ noùi hai loaïi goïi laø Thaân taùc chöùng, vì sao nhö vaäy? Ñaùp: Hai loaïi Giaûi thoaùt naøy coù danh-nghóa thuø thaéng nhaát trong taùm loaïi Giaûi thoaùt, cho neân chæ noùi ñeán hai loaïi. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì hai loaïi Giaûi thoaùt naøy ñeàu duøng coâng löïc cuûa gia haïnh maø chöùng. Coù ngöôøi noùi: Hai loaïi naøy ñeàu ôû phaïm vi cuûa moät coõi, ñoù laø Tònh giaûi thoaùt ôû phaïm vi cuûa coõi Saéc, Töôûng-Thoï dieät giaûi thoaùt ôû phaïm vi

cuûa coõi Voâ saéc. Coù ngöôøi noùi: Hai Giaûi thoaùt naøy ñeàu ôû phaïm vi cuûa moät ñòa, ñoù laø Tònh giaûi thoaùt thuoäc veà phaïm vi cuûa Tónh löï thöù tö, Töôûng-Thoï dieät giaûi thoaùt thuoäc veà phaïm vi cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Coù ngöôøi noùi: Tònh giaûi thoaùt ñoái vôùi phaïm vi cuûa tuï saéc do Ñaïi chuûng ñaõ taïo ra maø thieát laäp, Töôûng-Thoï dieät giaûi thoaùt ñoái vôùi phaïm vi cuûa tuï taâm-taâm sôû phaùp maø thieát laäp. Coù ngöôøi noùi: Tònh giaûi thoaùt tuy giöõ laáy töôùng thanh tònh cuûa saéc, maø khoâng khôûi leân phieàn naõo, bôûi vì thuø thaéng. Ñöùc Theá Toân an laäp Thaân taùc chöùng goïi laø Töôûng-Thoï dieät giaûi thoaùt, bôûi vì khoâng coù taâm. Thuoäc veà thaân chöù khoâng phaûi laø taâm, do löïc cuûa thaân maø khôûi leân chöù khoâng phaûi laø löïc cuûa taâm, vì vaäy Ñöùc Theá Toân noùi laø Thaân chöùng. Coù ngöôøi noùi: ÔÛ trong kinh noùi taùm Giaûi thoaùt laø Thaân taùc chöùng, ñeàu bôûi vì hai Giaûi thoaùt naøy cho neân ñöôïc goïi laø Thaân chöùng. Bôûi vì nhöõng nghóa naøy, cho neân chæ coù hai loaïi noùi laø Thaân taùc chöùng. Cuï tuùc truù (truù ñaày ñuû), coù nhieàu nôi noùi ñeán thanh aâm Cuï tuùc truù, ñoù laø hoaëc coù nôi ñoái vôùi phaàn ít cuûa Saéc uaån noùi laø Cuï tuùc truù, hoaëc coù nôi ñoái vôùi naêm Uaån thieän noùi laø Cuï tuùc truù, hoaëc coù nôi ñoái vôùi boán Uaån thieän noùi laø Cuï tuùc truù, hoaëc coù nôi ñoái vôùi moät phaàn cuûa Haønh uaån khoâng töông öng noùi laø Cuï tuùc truù, hoaëc coù nôi ñoái vôùi Nieát-baøn tòch dieät noùi laø Cuï tuùc truù. Ñoái vôùi phaàn ít cuûa Saéc uaån noùi laø Cuï tuùc truù, nhö baøi keä noùi: “Ñoái vôùi dieäu Tueä vaø Thaùnh giaùo, an truù ñaày ñuû trong Thi-la, Taát caû ñeàu thaät söï hieàn thieän, kho taøng quyù baùu nhieàu coâng ñöùc.” Ñoái vôùi naêm Uaån thieän noùi laø Cuï tuùc truù, nhö noùi: “Truù ñaày ñuû trong Tónh löï thöù nhaát cho ñeán Tónh löï thöù tö.” Ñoái vôùi boán Uaån thieän noùi laø Cuï tuùc truù, nhö noùi: “Truù ñaày ñuû trong Khoâng voâ bieân xöù cho ñeán Phi töôûng phi phi töôûng xöù.” Ñoái vôùi moät phaàn cuûa Haønh uaån khoâng töông öng noùi laø Cuï tuùc truù, nhö trong taùm Giaûi thoaùt

naøy, noùi truù ñaày ñuû trong Töôûng-Thoï dieät giaûi thoaùt Thaân taùc chöùng. Ñoái vôùi Nieát-baøn tòch dieät noùi laø Cuï tuùc truù, nhö noùi: “Truù ñaày ñuû vaøo Nieát-baøn Thaân taùc chöùng.” Hoûi: Ñònh Dieät taän coù maáy chuûng loaïi? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Coù boán, ñoù laø ngöôøi coù ñuû phieàn naõo (cuï phöôïc) ñaõ khôûi leân, ngöôøi lìa ba phaåm Thöôïng ñaõ khôûi leân, ngöôøi lìa ba phaåm Trung ñaõ khôûi leân, ngöôøi lìa ba phaåm Haï ñaõ khôûi leân, bôûi vì chuûng loaïi khaùc nhau.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 152 32

Laïi coù ngöôøi noùi: Boán loaïi, ñoù laø ngöôøi lìa nhieãm thuoäc phaåm saùu-baûy-taùm-chín ñaõ khôûi leân, moãi moät phaåm laáy laøm moät loaïi. Ngöôøi aáy noùi bôûi vì ngöôøi coù ñuû phieàn naõo, cho ñeán ngöôøi lìa nhieãm thuoäc phaåm naêm, ñeàu chöa coù theå khôûi leân Ñònh naøy. Coù ngöôøi noùi: Ñònh naøy coù chín loaïi, ñoù laø ngöôøi lìa phaåm Thöôïng Thöôïng ñaõ khôûi leân, cho ñeán ngöôøi lìa phaåm Haï Haï ñaõ khôûi leân, bôûi vì chæ rieâng ngöôøi coù ñuû phieàn naõo khoâng coù theå khôûi leân. Coù ngöôøi noùi: Ñònh naøy coù möôøi loaïi, ñoù laø ngöôøi coù ñuû phieàn naõo ñaõ khôûi leân, cho ñeán ngöôøi lìa phaåm Haï Haï ñaõ khôûi leân. Hoûi: Neáu ngöôøi coù ñuû phieàn naõo maø coù theå khôûi leân Ñònh naøy, thì caùc loaïi dò sinh vì sao khoâng coù theå khôûi leân? Ñaùp: Phieàn naõo coù hai loaïi, moät laø do kieán maø ñoaïn, hai laø do tu maø ñoaïn. ÔÛ trong coõi Höõu Ñaûnh, neáu thieáu phieàn naõo do kieán maø ñoaïn, coù ñuû phieàn naõo do tu maø ñoaïn, thì coù theå khôûi leân Ñònh naøy, coù ñuû hai loaïi phieàn naõo thì khoâng coù theå khôûi leân. Noùi nhö vaäy thì Ñònh Dieät taän naøy coù möôøi moät loaïi, ñoù laø ngöôøi coù ñuû phieàn naõo ñaõ khôûi leân, ngöôøi lìa phaåm Thöôïng Thöôïng ñaõ khôûi leân, cho ñeán ngöôøi lìa phaåm Haï Haï ñaõ khôûi leân, A-la-haùn Thôøi giaûi thoaùt luyeän caên ñaït ñöôïc Baát ñoäng ñaõ khôûi leân. Hoûi: Theå cuûa möôøi moät loaïi naøy coù khaùc nhau chaêng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Khoâng khaùc. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao noùi laø möôøi moät? Ñaùp: Do phaàn vò khaùc nhau chöù khoâng phaûi laø Theå coù khaùc nhau. Coù ngöôøi noùi: Theå cuûa möôøi moät loaïi naøy ñeàu khaùc nhau. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì ngöôøi coù ñuû phieàn naõo ñaõ khôûi leân, cho ñeán A-la-haùn Thôøi giaûi thoaùt luyeän caên ñaït ñöôïc Baát ñoäng ñaõ khôûi leân, sai bieät nhö theá naøo? Ñaùp: Coù ngöôøi vaøo luùc coù ñuû phieàn naõo khôûi leân Ñònh Dieät taän, chính ngöôøi aáy vaøo luùc tieán leân ñoaïn nhieãm thuoäc moät phaåm, laïi khôûi leân Ñònh Dieät taän, ngöôøi aáy vaøo luùc baáy giôø, tröôùc ñaây ñaõ khôûi leân laø ñaït ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân, thaønh töïu maø khoâng hieän roõ tröôùc maét; nay ñaõ khôûi leân laø ñaït ñöôïc maø cuõng thuoäc veà thaân, thaønh töïu maø cuõng hieän roõ tröôùc maét. Chính ngöôøi aáy cho ñeán töø Thôøi giaûi thoaùt luyeän caên ñaït ñöôïc Baát ñoäng, ngöôøi aáy vaøo luùc baáy giôø ôû trong caùc phaàn vò tröôùc ñaõ khôûi leân Ñònh Dieät taän, ñaït ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân, thaønh töïu maø khoâng hieän roõ tröôùc maét; nay ôû phaàn vò Baát ñoäng ñaõ khôûi leân Ñònh Dieät taän, ñaït ñöôïc cuõng thuoäc veà thaân, thaønh töïu cuõng hieän roõ tröôùc maét. Vì vaäy neân bieát laø Theå vaø chuûng loaïi ñeàu khaùc nhau.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 152 33

Hoûi: Ñònh naøy coù chuûng loaïi khaùc nhau veà phaåm Thöôïng-Trung- Haï hay khoâng? Neáu coù thì luaän Thi Thieát noùi neân hieåu theá naøo? Nhö luaän aáy noùi: “Dieät khoâng coù sai bieät.” Neáu khoâng coù thì Phaät-Ñoäc giaùc- Thanh vaên ñaõ khôûi leân khoâng coù hôn-keùm hay sao? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Ñònh naøy khoâng coù Thöôïng-Trung-Haï. Hoûi: Luaän Thi Thieát noùi Dieät khoâng coù sai bieät, tuy ñaõ deã daøng hieåu ñöôïc, nhöng Phaät-Ñoäc giaùc-Thanh vaên ñaõ khôûi leân khoâng coù hôn- keùm hay sao? Ñaùp: Theå khoâng coù hôn-keùm, bôûi vì ñeàu laáy dieät taâm-taâm sôû laøm taùnh cuûa Ñònh aáy, nhöng bôûi vì gia haïnh cho neân noùi coù sai bieät, nghóa laø Phaät khôûi leân Ñònh naøy khoâng nhôø vaøo gia haïnh, Ñoäc giaùc nhôø vaøo gia haïnh baäc Haï, Thanh vaên nhôø vaøo gia haïnh baäc Trung-hoaëc laø baäc Thöôïng. Noùi nhö vaäy thì Ñònh Dieät taän naøy coù phaåm loaïi Thöôïng-Trung- Haï sai bieät. Hoûi: Ba Thöøa ñaõ khôûi leân coù hôn-coù keùm, tuy ñaõ deã daøng hieåu ñöôïc, nhöng luaän Thi Thieát noùi Dieät khoâng coù sai bieät neân hieåu theá naøo? Ñaùp: Döïa vaøo nghóa coù theå ñoaïn dieät taâm-taâm sôû phaùp khoâng coù sai bieät maø noùi laø khoâng coù sai bieät, nhöng Ñònh Dieät taän laø höõu vi, coù Thöôïng-Trung-Haï nhö phaùp höõu vi khaùc, bôûi vì tuøy theo caên taùnh-phaàn vò cho neân coù khaùc nhau. Nghóa laø Phaät ñaõ ñaït ñöôïc laø baäc Thöôïng, Ñoäc giaùc ñaõ ñaït ñöôïc laø baäc Trung, Thanh vaên ñaõ ñaït ñöôïc laø baäc Haï. Trong Thanh vaên Thöøa coù nhieàu sai bieät, laïi coù phaàn vò Hoïc coù ñuû phieàn naõo maø khôûi leân laø Haï Haï, cho ñeán ñoaïn taùm phaåm maø khôûi leân laø Thöôïng Thöôïng; trong phaàn vò Voâ hoïc, chuûng taùnh Thoái phaùp maø khôûi leân laø Haï Haï, cho ñeán môùi ñaït ñöôïc chuûng taùnh Baát ñoäng maø khôûi leân laø Thöôïng Haï, voán coù ñaït ñöôïc chuûng taùnh Baát ñoäng maø khôûi leân laø Thöôïng Trung, Thanh vaên Ba-la-maät-ña maø khôûi leân laø Thöôïng Thöôïng. Caên taùnh sai bieät trong moãi moät chuûng taùnh ñaõ khôûi leân, ñeàu coù phaåm loaïi Thöôïng- Trung-Haï sai bieät, vì vaäy Ñònh Dieät taän coù nhieàu phaåm loaïi. Hoûi: Ñònh Dieät taän naøy laáy maáy phaùp laøm Theå? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Ñònh naøy laáy moät phaùp laøm Theå, bôûi vì neáu Dieät hieän roõ tröôùc maét thì goïi laø khoâng coù taâm. Hoûi: Vì sao Dieät trong moät saùt-na hieän roõ tröôùc maét thì goïi laø khoâng coù taâm? Ñaùp: Nhö Thoï trong moät saùt-na hieän roõ tröôùc maét thì goïi laø coù Thoï, Töôûng trong moät saùt-na hieän roõ tröôùc maét thì goïi laø coù Töôûng,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 152 34

Thöùc trong moät saùt-na hieän roõ tröôùc maét thì goïi laø coù Thöùc, nhö vaäy Dieät trong moät saùt-na hieän roõ tröôùc maét thì goïi laø khoâng coù taâm, ñieàu naøy coù gì sai? Coù ngöôøi noùi: Ñònh naøy laáy möôøi moät phaùp laøm Theå, bôûi vì Dieät möôøi phaùp Ñaïi ñòa vaø taâm. Coù ngöôøi noùi: Ñònh naøy laáy hai möôi moát phaùp laøm Theå, bôûi vì Dieät möôøi phaùp Ñaïi ñòa-möôøi phaùp Ñaïi thieän ñòa vaø taâm. Noùi nhö vaäy laø heã dieät bao nhieâu taâm-taâm sôû phaùp, thì coù baáy nhieâu phaùp hieän roõ tröôùc maét laáy laøm Theå cuûa Ñònh naøy. Hoûi: Töï taùnh

cuûa Ñònh Dieät taän naøy ñaõ nhö vaäy, töôùng cuûa Ñònh aáy nhö theá naøo? Ñaùp: Töï Theå töùc laø töôùng, töôùng töùc laø töï Theå, bôûi vì taát caû caùc phaùp khoâng theå naøo taùch rôøi Theå maø noùi rieâng veà töôùng cuûa noù. Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Ñònh Dieät taän naøy laáy giaûi thoaùt laøm töôùng, cho neân ñöa ra caùch noùi naøy: Truù trong Ñònh naøy thì taâm-taâm sôû phaùp giaûi thoaùt, giaûi thoaùt hôn haún, giaûi thoaùt hôn haún cao nhaát; lìa heä thuoäc, lìa heä thuoäc hôn haún, lìa heä thuoäc hôn haún cao nhaát.” Hoûi: Ñònh naøy khoâng coù theå ñoaïn caùc phieàn naõo, laøm sao coù theå noùi laø truù trong Ñònh naøy thì taâm-taâm sôû phaùp giaûi thoaùt...? Ñaùp: Truù trong Ñònh naøy thì taâm-taâm sôû phaùp taïm thôøi ñöôïc giaûi thoaùt, cho ñeán taïm thôøi lìa heä thuoäc hôn haún cao nhaát, cho neân noùi nhö vaäy chöù khoâng phaûi laø noùi Ñònh naøy coù theå ñoaïn caùc phieàn naõo. Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Neáu phaùp laáy Töôûng-Vi teá laøm Nhaân, thì Vi vi laøm Ñaúng voâ giaùn, khoâng ñi cuøng vôùi phaùp aáy, khoâng phaûi laø khoâng thaønh töïu, ñoù goïi laø giaûi thoaùt. Hoûi: Ñaây laø noùi ñeán phaùp naøo? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Ñaây laø noùi veà Ñònh Dieät taän. Neáu ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaây laø noùi veà Ñònh Dieät taän, thì ñieàu aáy noùi Ñònh naøy laáy Töôûng-Vi teá laøm Nhaân, ñoù laø moät Nhaân, töùc laø nhaân Ñoàng loaïi; Vi vi cuõng cuøng laøm Nhaân, ñoù laø moät Nhaân, töùc laø nhaân Ñoàng loaïi, cuõng cuøng laøm Ñaúng voâ giaùn duyeân. Neáu ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaây laø noùi veà Ñònh Dieät taän, thì ñieàu aáy neân noùi: Neáu phaùp laáy Töôûng-Vi teá laøm Nhaân, thì Vi vi laøm Ñaúng voâ giaùn. Khoâng neân noùi: Khoâng ñi cuøng vôùi phaùp aáy, bôûi vì Ñònh Dieät taän kia ñang hieän roõ tröôùc maét. Neân noùi: Khoâng phaûi laø khoâng thaønh töïu, bôûi vì luùc truù trong Ñònh thì luùc aáy thaønh töïu veà Ñònh. Coù ngöôøi noùi: Ñaây laø noùi veà taâm rôøi khoûi Ñònh.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 152 35

Neáu ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaây laø noùi veà taâm rôøi khoûi Ñònh, thì ñieàu aáy noùi taâm rôøi khôûi Ñònh naøy laáy Töôûng-Vi teá laøm Nhaân, ñoù laø moät Nhaân, töùc laø nhaân Ñoàng loaïi; Vi vi cuõng cuøng laøm Nhaân, ñoù laø moät Nhaân, töùc laø nhaân Ñoàng loaïi, cuõng cuøng laøm Ñaúng voâ giaùn duyeân. Neáu ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaây laø noùi veà taâm rôøi khoûi Ñònh, thì ñieàu aáy neân noùi: Neáu phaùp laáy Töôûng-Vi teá laøm Nhaân, thì Vi vi laøm Ñaúng voâ giaùn. Neân noùi: Khoâng ñi cuøng vôùi phaùp aáy, bôûi vì luùc truù trong Ñònh thì taâm rôøi khoûi Ñònh aáy khoâng hieän roõ tröôùc maét. Neân noùi: Khoâng phaûi laø khoâng thaønh töïu, bôûi vì luùc truù trong Ñònh thì luùc aáy thaønh töïu taâm rôøi khoûi Ñònh. Vì vaäy chöùng minh bieát raèng ñoù laø tröôùc kia ñaït ñöôïc taâm rôøi khoûi Ñònh. Coù ngöôøi noùi: Ñaây laø noùi veà taâm tieán vaøo Ñònh. Neáu ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaây laø noùi veà taâm tieán vaøo Ñònh, thì ñieàu

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 151 36

aáy noùi: Taâm tieán vaøo Ñònh naøy laáy Töôûng laøm Nhaân, ñoù laø moät Nhaân, töùc laø nhaân Ñoàng loaïi; Vi vi cuõng cuøng laøm Nhaân, ñoù laø moät Nhaân, töùc

laø nhaân Ñoàng loaïi, cuõng cuøng laøm Ñaúng voâ giaùn duyeân. Neáu ñöa ra caùch noùi naøy: Ñaây laø noùi veà taâm tieán vaøo Ñònh, thì ñieàu aáy neân noùi: Neáu phaùp laáy Töôûng laøm Nhaân, Vi teá laøm Ñaúng voâ giaùn. Neân noùi: Khoâng ñi cuøng vôùi phaùp aáy, bôûi vì luùc truù trong Ñònh thì taâm tieán vaøo Ñònh aáy khoâng hieän roõ tröôùc maét. Neân noùi: Khoâng phaûi laø khoâng thaønh töïu, bôûi vì luùc truù trong Ñònh thì luùc aáy thaønh töïu taâm tieán vaøo Ñònh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.